

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto..... \$6.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto..... 7.00
Za inosemstvo celo leto..... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 213. — ŠTEV. 213.

NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 10, 1920. — PETEK, 10. SEPTEMBRA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

PO CELI ITALIJI SO VS TANOVLJENI SOVJETI

V PETEK, TO JE DANES, BO NAJBRŽ PRIŠLO DO VELIKANSKE KRIZE. — ITALJANSKA VLADA IMA VELIK STRAH PRED GIBANJEM. — DRŽAVA SE RUŠI NA VSEH KONCIH IN KRAJIH. — TUDI DRUGE INDUSTRIJE BODO V KRAJEM NACIJONALIZIRANE.

London, Anglija, 9. septembra. — Jutrišnji dan bo kritičen dan v zgodovini italijanske metalurške delavske organizacije. Na ta dan se bo sestala splošna delavska federacija v Milanu, da razpravlja o položaju, ki je nastal v sedanjosti, presega vsako drugo vprašanje, celo ono plač. V petek bo mogoče prišlo do tega, da se bo razširilo idejo nacionalizacije tudi na druge industrije v Italiji.

Rim, Italija, 9. septembra. — Še naprej se vrše prizadevanja, da se najde rešitev težavnemu položaju, ki je nastal v delavski kovinarskih delavcev v vseh važnejših industrijskih središčih, tekom katerega so se delavci polastili uprave industrijskih podjetij. Vlado se je prosilo za intervencijo, a se je dosedaj omejila na nevarno stališče ter se glasi, da ne bo storila nobenega drugega koraka kot vzdržala red in mir. Semkaj došla poročila izjavljajo, da vlada v vseh prizadetih industrijskih mestih mir in da se inženirji, predelavci in drugi izvedenci še vedno branijo stopiti na stran delavcev, ki so se polastili naprav. Dejstvo, da so stopile delegacije delavcev v pogajanja z delegacijami delodajalcev, se smatra tukaj za ugodno znamenje, ki kaže, da bo kmalu prišel konec sedanjim zadregam.

Glasi se, da kontrolira večino kovinarskih delavcev skupina skrajnih socialistov, ki bi rada videla, da bi dobilo celo gibanje političen značaj. Delavski voditelji pa so baje proti taki politiki. V številnih krogih se izjavlja, da so delci pripravljene ožvrti kooptativne organizacije ter prevzeti direktno vodstvo tvornice, katere so zasedli.

Ko se je ministrski predsednik Giolitti vrnil s konference z angleškim ministrskim predsednikom Lloyd George-om v Lucernu, je izdal objavo, v kateri je omenil zadnji dogovor med evropskimi socialistnimi demokrati ter Nikolajem Leninom, sovjetskimi ministrskim predsednikom ter prorokoval, da so vsi ti dogovori predhodniki aktivnih poskusov, da se strnolavi sedaj obstoječi red in da je pri tem Italija prva na mestu. Vse kaže, da je bilo sedaj gibanje sistematično pripravljeno in da se je v pripravi napore, da se spravi v gibanje tudi druge stroke industrijskih delavcev razven kovinarskih.

V nadaljnjem pa je izjavil Giolitti, da onemogoča previdnost italijanskih kmetov, ki je prišla že v pregovor, vsako nadaljnje razširjanje revolucionarnih nakan. (V tem se moti Giolitti, kajti italijanski kmet je bil dosedaj najbolj izkoriščana in preganjana žival na celim svetu.)

V neki tvornici, katero so zasedli delavci, je padlo slednjim v roke 2300 kvintalov žita. Delavci so izjavili, da bodo sami pekli kruh, če jim ga peki ne bodo hoteli dobavljati. V številnih tvornicah pa je postal položaj kritičen v sled tega, ker so se delavci oborožili.

Milan, Italija, 9. septembra. — Več kot sto delavskih zbornic in 50 strokovnih organizacij bo zastopanih na zborovanju splošne delavske federacije, ki se bo pričela v petek, da določi politiko, katero bodo v bodoče zasledovali italijanski delavci z ozirom na splošni delavski položaj.

Unije železničarjev, pristaniških delavcev, brzojavnih in pošt-nih uslužbenecov ter trgovskih pomočnikov bodo zastopane na kongresu. V tozadnem pozivu na delavske organizacije se glasi, da pomenja nenavzočnost na kongresu dezertacija in da je dezertacija toliko kot veleizdaja.

V zvezi s sedanjimi nemiri se je prigodilo več zelo mičnih dogodiljav. Signor Bantieri, eden največjih tovarnarjev, je zapazil ob času, ko je zapustil tovarno, da sedita dva delavca v njegovem elegantnem avtomobilu.

— Ali se hočete peljati domov? — sta vprašala delavca dvorljivo.

— Ne, hvala lepa, — je odvrnil Signor Bantieri dvorljivo. — Jaz čakam na polnično karo. Dolgo časa sem se vozil z avtomobilom na okrog ter je več kot primerno, da pridete tudi vi enkrat na vrsto.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslali v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in sloraba, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in sakot ni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane za preke starim izkušenim in premožnim tveganjem; kako bo pa malice neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljke se sedaj čas po novi sveni in na nov način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včasih smo računali za pošiljke jugoslovanških kron po sledečih cenah:

300 kron	\$ 3.45	1000 kron	10.80
400 kron	4.60	5000 kron	53.50
500 kron	5.75	10000 kron	106.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vna prej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dosepe v roka.

Denar nam je poslani najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrška Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

JUNAKA, KI STA REŠILA POSADKO.

Slika nam kaže prvega inženirja W. E. Grace (na desni) in kapitana transportne ladje "General Goethals", E. O. Svinson. Dirigirala sta akcijo za rešitev posadke potopljenega podmorskega čolna "S-5". Ko so potegnili rilec podmorskega čolna na površino, je vrtil inženir Grace z ročnim svedrom osem ur brez prenehanja v obod luknjo, da je dobila posadka dovolj zraka.

ŠEST URADNIKOV UMORJENIH NA IRSKEM

Številni nadajni uradniki so bili težko poškodovani. — MacSwiney bo mogoče živel še tri dni.

Tulow, Irska, 9. septembra. — Oboroženi in maskirani možiki so včeraj zvečer zopet napadli štiri policijske uradnike. Dva konstatirano sta bila ustreljena, tretji pa je bil težko ranjen.

Galway, Irska, 9. septembra. — Na tukanjšnjem kolodvoru je bil včeraj ustreten en konstatler. Trije njegovi napadaleci so zato plačali s svojim življenjem, dočim sta bila dva težko ranjena.

London, Anglija, 9. septembra. — Lord župan MacSwiney iz Corka, ki se nahaja v Brixtonu jetnišnici in ki se nahaja od 12. avgusta naprej na stradalni stavki, je preživel zelo slabo noč ter se je danes jutraj pritožil nad napadi omotice. Tudi je rekel da so njegove roke in noge kot odmrle in zdravnik, ki se mudi neprestano pri njem, je izjavil, da je danes veliko slabši kot je bil včeraj.

Župan je sprejel včeraj nekega svojega nečaka, duhovnika, ki se je zelo žudil, da je bolnik tako dober. Rekel je, da ne bo prišla kriza preje kot v treh ali štirih dnevih.

KAJZER O BOLJŠEVIZMU.

Iz Holandske je prišlo soglasno z londonskim Times poročilo, da ne sestavlja prejšnji kaiser Viljem v svojem izgnanstvu memoar, kot se je izprva glasilo, temveč da piše o boljševizmu. Glasi se, da se vsaki večer umakne v svojo privatno sobo, kjer napiše dve ali tri strani, katere nato njegovi zaupniki prepisujejo na pisalni stroj.

PARNIK "BELVEDERE"

ki je bil določen, da bo odplul 21. septembra, odpluje že 18. septembra.

Kdor želi potovati s tem parnikom, naj se takoj prijavi ter naj potem uredi svoj odhod tako, da je pri nas v sredo, 15. septembra.

Frank Sakser.

ČUDNI DOŽIVLJAJI STAREGA SRBA

Ponižen Srbije je stanoval zastoni, a je imel \$126,000 v svojem žepu. — Kako so mu prišli na sled.

Bilo je na Pennsylvania železnici v New Yorku in sicer dne 11. avgusta. Uslužbenec železnice je privedel nekega starega moža v urad Travelers Aid Society. Vprašal je, če bi bilo mogoče kaj pomagati temu človeku. Southern Pacific železnica je plačala njegove vožne stroške. Bil je baje oropan za \$485 ter bi se sedaj rad vrnil v svojo domovino.

Oblasti so se zavzele za moža ter mu nakazale stanovanje preko noči v občinskem prenočišču. Naslednjega jutra pa ni mogel več vstati. Starost je pričela kazati svoje učinke. Prevredli so ga v Bellevue bolnico.

Ime mu je bil Petar Vidović. Rekel je, da je star 65 let in vspovsod je pripovedoval svojo žalostno povest. Povedal je, da je delal preje kot zlatokop v Alaski in kako je obubožal. Njegova edina želja pa je, da umre v stari domovini.

Skozi 26 dni je ležal v bolnici. Z ustrajnostjo, ki je vzbudila veliko začudenje pri zdravnikih, se je borilo oslabiljeno telo proti premagalec vsega mesa, — smrti. Konečno pa je podlegel.

Hoteli so že prevesti njegovo truplo na Potters Field, kjer pokopljejo vse, ki umro brez sorodnikov, prijateljev in brez sredstev. Tedaj pa je svetloval neki zdravnik, naj se preišče bomo lastnino preminulega.

Zunanost je bila sicer ničvredna, a tem dragocenejša je bila vsebina. V skrinici vsakemu žepu so našli vrednostne predmete: za \$54,000 Liberty obveznice, bančne knjižice, na katere je bilo naloženih \$60,000; \$1,900 v gotovini; prstan z rubinom v vrednosti \$5,000; demantni prstan v vrednosti nekako \$3900; iglo v vrednosti \$2,000 in še več drugih dragocenih predmetov. Vse bančne uloge so bile izstavljene v San Francisco.

Guaranty Trust Company je brzojavila v San Francisco ter dobila naslednji odgovor: — Peter Vidović je eden naših najboljših klientov.

RAZNE NOVOSTI IZ POLITIČNIH TABOROV

Kampanjski sklad republikanske stranke. — Governor Cox v Montani. — Senator Harding v Minnesoti.

Chicago, Ill., 9. septembra. — Harry Blair, pomočnik zakladničarja Fred Uphama in resnični voditelj finančne kampanje republikanskega narodnega komiteja, je branil včeraj pred podpredsednikom senata, ki preiskuje kampanjske sklade strank, metode svoje stranke proti obdolžbam governorja Coxa. Blair je prizal, da je spravil skupaj \$2,900,000, a rekel, da ne ve ničesar o \$15,000,000 ski kampanji, katero je napravil demokratični kandidat za središče svojih napadov. Nikdar ni bilo v republikanski stranki govora o več kot o \$5,000,000 — je izjavil.

Havre, Mont., 9. septembra. — Da so korporacije, ki so napravile največje dobičke tekom vojne tudi največ prispevale k republikanskemu narodnemu kampanjskemu volilnemu skladu je bila ena izmed trditve, katere je izustil včeraj tukaj demokratični predsedniški kandidat, governor Cox. Omenil je v zvezi s tem tudi William Wooda, predsednika American Woolen Company ter zagotovil, da bo v nadaljnjem poteku kampanje imenoval še nadaljna imena.

St. Paul, Minn., 9. septembra. — Pozdravljen od velikanske ljudske množice, je imel senator Harding tukaj včeraj govor, v katerem je v glavnem orisal svoj program, v kolikor se tiče poljedelstva. Njegova izjava je sprejela navzoči z velikim odobravanjem.

Devi's Lake, N. D., 8. sept. — Vsi dvomi glede tega, kako stalnišče zavzema demokratični predsedniški kandidat Cox glede prohibicijskega vprašanja, so bili včeraj odpravljani, ko je Cox tekom nekega govora tukaj na stavljeno mu vprašanje odgovoril, da je vedno glasoval za prohibicijo in da tudi ne bo ničesar storil da izpremeni prohibicijski amendent k zvezni ustavi.

Deerfield, N. D., 8. septembra. — Kot gost generalnega majorja Leonarda Wooda je včeraj obiskal senator Harding s svojo ženo ranjene vojake, ki leže v veliki rekonstrukcijski bolnici v fortu Sheridan. Pri invalidih je preživel celo uro.

Minot, N. D., 8. septembra. — Governor Cox je včeraj tukaj napadel "veliki biznis". Prav posebno je napadel mesarske magne v Chicago ter dal izraza svojem obžalovanju, da ni več na svetu polkovnika Roosevelta, ki bi jim že zagodel. Rekel je, da so Barfies ml. in drugi zopet v sedlu v republikanski stranki, odkar ne živi več Teddy.

Chicago, Ill., 8. septembra. — Edmond H. Moore, osebni zastopnik governorja Coxa, je včeraj zopet predložil nove dokumente, s pomočjo katerih je hotel dokazati, da so sklenili republikanci spraviti skupaj \$15,000,000 s katero svoto bi kupili predsedništvo pri prihodnjih volitvah. Pri tem je prišlo do ostrih prekanj med republikanskimi in demokratičnimi člani odseka. Prepirali so se med seboj glede važnosti predloženih dokumentov. Prišlo je enkrat celo tako daleč, da je hotel Moore zapustiti svoj sedež kot priča s pripombo, da ne more trpeti namigavanja, da so dokumenti ponarejeni. Demokratični senator Reed je nato priskočil Moore-u na pomoč in republikanski senator Spencer se je opravičil.

Sedaj mu bodo pridelili primere pogreb. Našli so namreč oporo. Za vsako ubogo družino, katero podpira farna cerkev v njegovem rojstnem kraju, je določil \$25. Nakazal je tudi do \$3000 za vsakega svojih sorodnikov.

VLADA JE POPUSTILA V PREMOGAR. ŠTRAJKU

ŠTRAJKARJI ZAHTEVAJO, NAJ SE ZAENKRAT OPUSTI VPRAŠANJE GLEDE PLAČE TER NAJ SE UVEDEJO NOVA POGAJANJA. — ŠTRAJKARJI SO IZVOJEVALI POPOLNO ZMAGO, V KOLIKOR PRIDE VLADA VPOŠTEV.

Washington, D. C., 8. septembra. — Vlada bo napela vse sile, da konča premogarska stavko v antracitnih poljih Pennsylvanije, ker lahko nastane grozno pomanjkanje premoga, če se stavka razširi tudi na bitumozne okraje.

Delavski departament bo poslal svojega posredovalca v Wilkesbarre okraj za zahtevo, naj se štrajkarji takoj začno pogajati z gospodarji glede plač.

Vlada bo vstrajala na stališču, da se morajo štrajkarji takoj vrniti na delo, dočim se bodo štrajkarji najbrže le pod tem pogojem vklonili, če bo stopilo vprašanje plač v ozadje in če se bodo začela nova pogajanja.

V kolikor pride vlada vpoštev, so izvojevali štrajkarji popolno zmago. Antracitna komisija, ki je s svojim odlokom izzvala štrajk, se namreč ne bo vdeležila novih pogajanj. Zastopnik vlade se jih bo vdeležil le kot nestrankarski svetovalec.

Štrajk traja že en teden. Če bo trajal še par tednov, bo pozimi veliko pomanjkanje.

UPORI PROTI SOVJETOM NA RUSKEM

VSA ZNAMENJA KAŽEJO, DA SE VRŠI V RUSLI VELIK PREOBRAZ. — NAPETOST MED POLJSKO IN LITVINSKO RASTE. LITVINCEM POMAGAJO RUSKI IN NEMSKI BOLJŠEVIKI

London, Anglija, 8. septembra. — V okolici Moskve je prišlo do številnih resnih izredov in nemirov proti ruski sovjetski vladi. Ti izgredi so bili končno po težkem prelivanju krvi in zatrti, — kot se glasi v neki brzojavki, ki je prišla iz Kodanja na Exchange Telegraph Company. Poročilo navaja sporočila, ki so prišla iz Rige v Kodanju.

Varšava, Poljska, 8. septembra. — Položaj na litvinski fronti pastaja vedno bolj kritičen in soglasno z zadnjimi poročili se vrše a meji neprestano boji med Poljaki in Litvinci. Tekom nekega spopada so ujeli Poljaki dva litvinska častnika in 200 mož.

Poljske oblasti trdijo, da pomagajo Litvincem nemški in ruski boljševiki. Poročila, ki so dospela v armadni glavni stan, pravijo, da je dal Leon Trocki, ruski sovjetski vojni in mornariški minister, sovjetskimi četam povetje, naj sodelujejo pri preganjanju Poljakov z ruskega ozemlja. Poljaki pa izjavljajo, da niso prekoračili meje kot so jo določili zavezniki.

Kot se glasi vodi Trocki propagando, v kateri trdi, da ogroža vpad poljskih čet neodvisnost Litvinske. On zahteva, da se Poljake prežene in naj stane kar hoče.

Poljaki pa trdijo, da so napravili Nemci in boljševiki načrt, so glasno s katerim naj bi uporabili Litvinsko kot koridor med obema deželama. Poročila, ki so dospela semkaj, trdijo, da so se nemški vojaški in trgovski interesi združili z boljševiki, da podpirajo Litvinsko v boju proti Poljski.

BOLJŠEVIŠKE ČETE SE BAJE UMKAJO

Poljaki in Rusi se bodo sestali v Rigi. — Napredek mirovnih pogajanj. — Splošni položaj.

London, Anglija, 9. septembra. — Bojne sile ruskih boljševikov, ki se bore južno-zapadno od Brest-Litovska proti Poljakom, so izpraznile mesto Hrudziev, ki leži 30 milj zapadno od Buga, ker je postal pritisk poljskih čet prevelik. To poročilo je vsebovano v Moskovski uradni izjavi, ki je dospela semkaj potom brezčičnega brzojava. V poročilu se priznava, da so se ruske sovjetske čete umaknile v okolici na istočni breg Buga.

Varšava, Poljska, 9. septembra. — Letška je dala ruski sovjetski vladi potrebna zagotovila, nakar bo ruska mirovna delegacija odpotovala v Rigo, da se sestane tam s poljskimi odposlanci. Princ Sapieha, poljski minister za zunanje zadeve, je dobil tozadevno sporočilo od Čičerina, ruskega sovjetskega ministra za zunanje zadeve.

DENARNE POŠILJKE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi po Notranjskem, po ozemlju, ki je zasledeno po italijanski armadi.

Včasih smo računali za pošiljke italijanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	\$ 2.80
100 lir	\$ 5.20
300 lir	\$15.00
500 lir	\$25.00
1000 lir	\$48.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vna prej.

Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dosepe v roka.

Denar nam je poslani najbolj po Domestic Postal Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrška Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

NA STOTINE ARETACIJ V BERLINU.

Berlin, Nemčija, 9. septembra. — Vspricho vedno množičnih se roparskih napadov v Berlinu ponovi je včeraj policija vprizorila številne pogone v različnih delih mesta. V okolici Lehrter kolodvora je aretirala na stotine ljudi, ki se boje dnevne svetlobe. Jetnike je policija spravila na policijski glavni stan v oklopnih avtomobilih. V nekaterih slučajih je bilo treba poslužiti se revolverjev, da se je ukrotilo zločince. Listi hvalijo v splošnem enerzijsko policijskega predsednika ter ga pozivljejo, naj take pogone pohovi vsaki večer.

PARNIK "REGINA"

odpluje dne 6. oktobra. Vožnja do Trsta v tevišnji vojni darovek, stane samo \$93.50. Kdor želi potovati s tem parnikom, naj nam takoj piše za pojasnilo.

Tvrška Frank Sakser,

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK BAKER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
65 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvenredno nedeljo in praznikov.

En celo leto velja list za Ameriko	\$7.00	Za New York za celo leto	\$7.00
In Canada	\$8.00	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$4.00	Za izposojnino za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	\$2.00	Za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$6.00

Advertisement an agreement

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče navede, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
65 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2276

Dober svet starega bankirja.

Neki tukajšnji bankir je napravil par računskih nalog, ki so za splošnost precejšnjega interesa.

Prišel je do prepričanja, da v tej deželi nosijo ljudje približno tisoč milijonov dolarjev v listnicah, žepih in nogavicah. To so večinoma ljudje, ki nimajo posebnega sijajnega zaslužka.

To pride sorazmerno razdeljeno na moške, ženske in otroke po deset dolarjev. Ker ima pa manjšina ameriškega prebivalstva pri sebi deset dolarjev, je jasno, da nosi večina večje svote seboj.

Če je zgorajšnja številka pravilna ali ne, je nazadnje stranska stvar. Vsakdo ve, da je to resnica. Vsakemu je jasno, da bi dobili velikansko svoto, če bi sešteli ves denar, katerega nosijo ljudje pri sebi.

Ves denar, katerega vzame človek brez potrebe iz banke, pomeni izgubo za industrijo in trgovino. Velike svote, katere pa človek nosi brez potrebe pri sebi, pomenjajo zanj izgubo v tem, ker ne dobi nobenih obresti, ker lahko po nepotrebnem izdaja denar in je v nevarnosti, da ga izgubi ali da bo okraden. Vse to je svetovati, da človek naloži ves on denar, katerega absolutno ne potrebuje v banko.

Tempotom pridejo večje svote v cirkulacijo, in pojedinice je zašiten pred veliko nevarnostjo, kateri se mogoče danes še posmehu, je, dočim ga bodo lahko že jutri imela v svojim krempjih.

Zveza med Čehoslovaško in Jugoslavijo

Praska "Tribuna" poroča, da bo pogodba med Čehoslovaško in Jugoslavijo izdelana v najkrajšem času. Potovanje dr. Beneša v Bukarešto je v ozki zvezi s potovanjem bolgarskega ministrskega predsednika Stambulinskega. Stambulinski bo potoval iz Bukarešte v Belgrad in iz Belgrada v Pariz, kjer se bo sešel z Venizelosom. — Dumaška "Mittagspost" poroča iz Zeneve: Po vojaški konvenciji med Čehoslovaško in Jugoslavijo so Čehoslovaki in Jugoslavi obvezani, da takoj vkrakajo na Madžarsko, ako bi Madžarska poslala svoje čete preko Slovaške na pomoč Poljski ali pa, ako bi Madžarska nameravala napadati na Avstrijo. List zatrjuje, da je akcija dr. Beneša in dr. Rennerja pripisovati vplivu Italije. Dr. Renner se je po konferenci z italijanskim zastopnikom na Dunaju peljal v Prago, ker je prevzel nalogo, z dr. Benešem posredovati med Italijo in Jugoslavijo.

Belgradski "Progres" piše: Zveza s Čehoslovaško se družiti s prihodom ministra za zunanje zadeve dr. Beneša, v našo prestolnico, toda ker je zveza skoro tajno sklenjena in ker jo je sklenila vlada, ki je že izgubila zaupanje naroda, zahtevamo, da se ta zveza objavi, ker se v njej morebiti nahaja kaka zarota proti ljudskemu miru.

"Samouprava" piše: Dve novi državi, naša kraljevina in čehoslovaška republika sta sklenili zvezo radi obrambe svojih dežel in radi varstva stanja, določenega v saint-germainski mirovni pogodbi. Svoboda in zedinjenje našega kakor čehoslovaškega naroda bode v oči mnoge. Radi tega je ta zveza dobrodošla Evropi. V tej zvezi vidi čisti varstvo svobode in neodvisnosti narodnih držav, katerim mora demokratska Evropa pomagati, ker je to v njenem interesu.

"Trgovski glasnik" piše pod naslovom "Dr. Beneš v Belgradu": V trenutku, ko je po besedah dr. Beneša še vse motno v osrednji Evropi, so potomeci Husa, Žiske in obeh Prokopov hoteli in tudi nadaljevali njihovo veliko delo. Prihod dr. Beneša je že vidljiv znak zveze med našim in čehoslovaškim narodom, ki že sploh radi skupnih tradicij in uravnanih nagonov težita k slovanski vzajemnosti. "Trgovski glasnik" razpravlja nadalje o govorih dr. Beneša in dr. Vesniča glede zvez za zagotovitev miru v bodočnosti, pri čemer sta izrazila odkrito svoje stališče napram Franciji z ozirom na prijazno Wrangleve vlado, ki znači vmešavanje v državljanske vojne v Rusiji ter zamotavanje odnošajev med zavezniki in spornimi silami, kakor tudi navajanje vode na nemški mlin.

Olimpijske igre v legendi in zgodovini

Ustanovitev Olimpijskih iger sega tako daleč nazaj v starodavnost da je že legendarna, kajti pripisuje se jo Herkulu, Pelopsu in drugim mitičnim junakom stare Grške. Igre so dobile svoje ime od Olimpija, to je kraja, kjer so se vršile. Olimpija ni bilo nikako mesto, temveč skupina poslopj, namenjenih igram ter čiščenju različnih grških bogov, med katerimi je bil Zevs glavni. V svetilišču Zeusa v Olimpiji je stala velikanska soha tega boga, napravljena iz zlata in slonove kosti. Svetišča raznih bogov s ostala skupaj v centralnem delu v notranjosti svetega prostora. Izven meje je stal štadij ali hipodrom, kjer so se vršile igre, nadalje Palestra ali šola za rokoborbo in gimnazij, kjer so se morali vsi tekmovalci uriti najmanj skozi en mesec pred pričetkom iger. Med temi poslopji so stali kipi zmagačev v igrah ter razni žrtveniki.

Čeprav se Olimpijske igre omenja z zgodovinskih spominih že v devetem stoletju pred Kristom, v času Likurga, se je vendar prvič prvič oficielni zaznamek zmagačev šele leta 776 pred Kristom. Korebus je imel čast biti prvi oficielni zmagač pri igrah, kajti v navedenem letu je zmagal v tekaniu. Dolžnina teka je znašala en štadij, to je nekako 210 jardov.

Olimpijske igre so se vršile vsaka štiri leta kot v sedanjem času. Te dobe se je imenovalo Olimpijade ter šlo čez za njih. Olimpijske igre so se vršile skoro brez prekinjenja nad tisoč let, dokler jih ni končno zatre leta 394 po Kristu cesar Teodozij, ker so bile nasprotne interesom krščanstva.

BOLJSEVSKA KAVALERIJA V POLJSKI

V vsaki Olimpijadi se je uvedlo kake novosti in izpremembe. Leta 724. pred Kristom se je uvedlo tekkanje na dva štadija ali 420 jardov in v naslednji Olimpijadi na 5000 jardov. Leta 708 se je uvedlo pentatlon in rokoborbo. Leta 684 pred Kristom konjske dirke in tako naprej v teku časa.

Olimpijske igre so postale najbolj slavni izmed številnih grških narodnih praznikov. Imele so značaj modernih evropskih svetovnih razstav. Posebni odposlanci so odšli na vse strani dežele ter vabili ljudi na sovedeležbo pri igrah. Ljudje so prihajali iz vseh krajev v Olimpijo ter tekmovali med seboj glede dragočnosti in razkošnosti darov, katere so prinašali bogovom. Trgovci od daleč in blizu so se poslužili te ugodne prilike ter delali velike dobičke. Celo pesniki, govorniki in umetniki, katere se je v onih časih bolj častilo kot pa danes, so prišli tjakaj, da prodajajo svoje proizvode ter razširijo slavo svojega imena.

Igre so se pričele z žrtvami, katere je narod doprinesel bogovom.

K o n c e r t**Zveze Jugoslovanskih Pevskih Društev v Youngstownu, Ohio**

Minil je 5. koncert Z. J. P. D. in lahko se reče, da je prekosil, kar se petja tiče, vse svoje prednike. Peto se je povprečno dobro, obnašanje občinstva, katero ni bilo posebno velikega, je bilo jako dostojno. Moos Auditorium, jako lepa in akustična dvorana, je bil lepo z zastavami okinčan, in pri nastopih je bil lep red.

Koncert se je pričel 5. sept. ob pol trih popoldne in sicer z godbo. Krajevni odbor se je izkazal jako spretno, da je najel prav dober orkester. Bilo bi preobširno kritizirati posamezne točke programa, vendar pa hočem samo o nekaterih pesnih izreči svoje mnenje. "Old black Joe", lepo angleško pesem, je pel "Rodoljub" iz Johnstowna, Pa., vrlo dobro in si v hipu pridobil sva priučenih Amerikancev. Tudi pesem "Zlatan krst" s spremljevanjem orkestra je nudila močnemu zboru "Rodoljuba" pokazati svojo spretnost. Tuptam so bili tenorji v višini malo ječeči, vendar se pa "Rodoljub" in njegovemu inteligentnemu pevovodji Mr. Rendessyju ne more odrekati priznanje, da je rešil svojo nalogo po vsemu dovoljno, četudi si skoraj v vsakem koncertu Zveze izbere malo predolge pesmi.

"Njega ni" je komponiral ranjki Foerster za kvartet. Pevci, kateri se lotijo te pesni, morajo biti pevec prve vrste in kot taki podvrženi ostri kritiki. "Samo" iz Clevelanda, O., jo je pel v oktetu. Pohvaliti se mora sicer samozvest teh pevcev, vendar s tem še ni rečeno, da je bila pesem pri tej priliki dobro zapeta. Glas baritonista je bil veliko, veliko premočan ter bi zadostoval za zbor, obstoječ iz najmanj 50 pevcev. Oddelek "deva blede, deva blede" tudi nišel čisto po notah, a o "tempo" sploh ni govoriti. Razen tega zahteva ta pesem, da vlijejo peveci svojo dušo v pomen besed, ker le na ta način se zamore doseči pravi uspeh.

"Sirote", moški zbor s alt-solo, je pel "Zvon" iz Clevelanda jako dobro, četudi se je solistinja gospodična Bobnar, katera ima jako ljubeč in gladek glas, takoj pri začetku jela potapljati, to se pravi: začela je prenizko, a pozorni pevovodja Kogoj jo je spravljal hitro na površje, tako da je celo stvar le malokdo zazabil.

"Hrvatskoj", lepo, a težko pe-Kogoj, sin Primoža. sem je pelo društvo "Edinost" iz Clevelanda. Peto jo je sicer čedno, vendar bo treba še mnogo vaj, predno bo šla čisto. Posebno naj pevec pazi na to, da ne bo "bi-stra Mura" prehitro tekla. "Slavec" iz New Yorka je rešil svojo nalogo — kakor vedno — dobro. Pesem "Ljudmila" v mešanem zboru je nudila občinstvu lep užitek, razen tega je bil pa "Slavec" edino društvo, katero je zapelo vsaj eno narodno pesem. Da se je ta občinstvu dopadla, je svedočil ogromen aplavz. "Slavec" bi priporočal, da se pri prihodnji priliki preskrbi v moškem zboru malo bolj s prvimi basi.

Skupni zbori so se peli dobro, vendar se je zgodilo, da je pri pesmi "Mi vstajamo" moral dirigirati glavni pevovodja tri ali štiri takte tako, kakor so peveci peli, namesto da bi pevec peli tako, kakor pevovodja dirigira. Pri vaji zjutraj jim je bilo sicer v glavo zabijano, kako se dotični pasus peje, ali bolje rečeno, kako se pavzira, vendar so to prvi tenorji do popoldne že pozabili. Omenim naj še solistinjo Miss Mimi Dréar. Smelo rečem, da je bil njen nastop krona celega koncerta in da se mora "Slavec" iz New Yorka čestitati, da ima tako pevko v svoji sredini. Peto je "Happy Days" (A. Strelezki). Njen srebrno doneč lirčen sopran, katerega zna spretno rabiti, je očaral občinstvo. Bila je grobna tišina v dvorani, kateri je sledilo burno ploskanje, ko je nehala peti. Spremljevala sta jo Mr. Hudé na glasoviru in Mr. Charles Rems na gosli. Kot nameček je zapela še "Pogled v nedolžno oko". Da ni krajevni odbor preskrbel za solistinjo (Miss Bobnar in Miss Dréar) nikakega šopka evetle, se mu mora pripisati kot velik "faux pass".

"Strossmayer" je zapel dve težki hrvatski skladbi, in priznati se mu mora, da ima resno voljo in pridne pevec. Tudi "Jugoslavija", "Bled", "Soča" in "Prešern" naj se pohvalno omenijo. "Prešern" je večinoma pri svojih nastopih osiročen in si mora pevovodjo od "Slavea" iz New Yorka izposoditi. Pozabiti se tudi ne sme ženski zbor "Soče", kateri je "Pjesmo slavalja" jako ljubeč zapel. Spremljal ga je glasoviru kaj spretno Mr. Josip "Hrvatskoj", lepo, a težko pe-Kogoj, sin Primoža.

Peter Zgaga

Žena je prišla k sodniku tožiti svojega moža.

In tožila ga je takole: — Moj mož me je danes zjutraj udaril. Brez vzroka, brez povoda. Prosim vas, zaprite to pokveko.

— Torej naj zaprem to pokveko? — je vprašal sodnik.

— Oprostite, gospod, je odvrnila žena. Pokveka je postal šele tedaj, ko je mene udaril.

Neki dijak je nagajal oslu na cesti. Mimo je prišel profesor, gledal nekaj časa ter mu prisolil goriko zašunice.

Dijak je seveda takoj tekel k ravnatelju ter se pritožil:

— Gospod ravnatelj, naš profesor me je udaril, pa jaz nisem o-sla ničesar storil.

Ravnatelj je zavil rokav ter ga udaril, da je zletel v kot.

Zadnjič je nekdo pri Tieu takole počastil svojega soseda:

— Ti imaš dobro glavo, jako dobro glavo, samo škoda, da ni na štirih nogah.

Katoliška cerkev je napovedala boč kratkim kriklam in izrezanim blezom.

Večkrat se je že pripetilo, da mašnik ni hotel poročiti neveste, ko je stopila izpodreana predenj.

Za božjo voljo, zakaj vendar? Nevesta želi vendar skočiti v zakonsko morje in kdo ji more braniti, da ne skoči v kopalni o-leki?

V neki naselbini so priredili ro-jaki igro. Katoliško in pobožno igro.

Dali so seveda tiskati plakate. In na plakatih je bilo natiskano z debelimi črkami:

— Smejati se je prepovedano, ker je to žalostna.

Kim pravi, da v Italiji ni revolucije.

Seveda ni revolucije, pač revoluciji podobno stanje.

Moje sožalje, prijatelj. Slišal sem, da je tvoja žena pobežnila s tvojim šoferjem.

— O, to ni nič. Saj sem ga mislil takolaitako prvega v mesecu odsloviti.

Cox je še vedno glasoval za prohibicijo.

McAdoo je odločen nasprotnik pijske.

Kaj imajo torej pričakovati prijatelji osebne svobode od demokratov?

Beljsevički so poslali novo noto Angliji.

In ta nota vsebuje tako strašne resnice o Angležih, da bo angleška vlada gotovo rekla, da je ta nota nestančna.

— Torej si se vendar poročila. Čudno se mi zdi, ker si se vedno pripravala s svojim Leninom.

— Seveda, ker je bil pred o-tarjem tako pijan, da ni mogel ničesar drugega reči kot: Ja.

Spomin nam je dala usoda vsled tega, da lahko obdržimo ono, kar nam je ukradel čas.

— Jaz vsakemu pustim svoje — je rekel lopov pred sodnikom — pa tudi zahtevam, da meci vsak svoje pusti.

Sodnik je čital obsodbo in obsodba se je glasila:

— Na izjavo obtožbe, da je bil pijan, sa rodišče ne more ozirati, ker ni bil pijan tako kot predboje postava.

— Ali je tvoja žena radovedna? — Seveda je, saj je iz samega firbca prišla na svet.

Po koncertu je bil banket v Milliken dvorani, katera je bila natlačeno polna. Bilo je tam dosti okusnih jedil, malo manj pijske, a še manj zabave, četudi so peveci vpriporili neke vrste kabaret ter peli v vseh štirih voglih dvorane. Premikati se jim ne bi bilo treba, ker slišalo se jih je itak deset blokov daleč.

H koncu še nekaj. Dobro je sicer, ako človek skuša biti pri nekaterih rečeh originalen, vendar

Jugoslovanska Katol. Jednosta

Ustanovljena 1. 1898 Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki: Predsednik: MIHAEL ROVANSKI, Box 251, Coonemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.

Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.

Blagajnik: GNO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik neplačanih smrtin: LOUIS COSTELLO, Salda, Colo.

Vrhovni Zdravnik: Dr. JOSE V. GRAHEK, 543 N. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadomestnik: JOHN GOUZE, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 9541 Avenue M, So. Chicago, Ill.

IVAN VARGA, 6126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Perotniki: Predsednik: MIHAEL ROVANSKI, Box 251, Coonemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.

Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.

Blagajnik: GNO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik neplačanih smrtin: LOUIS COSTELLO, Salda, Colo.

Vrhovni Zdravnik: Dr. JOSE V. GRAHEK, 543 N. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadomestnik: JOHN GOUZE, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 9541 Avenue M, So. Chicago, Ill.

IVAN VARGA, 6126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Perotniki: Predsednik: MIHAEL ROVANSKI, Box 251, Coonemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.

Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.

Blagajnik: GNO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik neplačanih smrtin: LOUIS COSTELLO, Salda, Colo.

Vrhovni Zdravnik: Dr. JOSE V. GRAHEK, 543 N. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadomestnik: JOHN GOUZE, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 9541 Avenue M, So. Chicago, Ill.

IVAN VARGA, 6126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Perotniki: Predsednik: MIHAEL ROVANSKI, Box 251, Coonemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.

Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.

Blagajnik: GNO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik neplačanih smrtin: LOUIS COSTELLO, Salda, Colo.

Vrhovni Zdravnik: Dr. JOSE V. GRAHEK, 543 N. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadomestnik: JOHN GOUZE, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 9541 Avenue M, So. Chicago, Ill.

IVAN VARGA, 6126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Perotniki: Predsednik: MIHAEL ROVANSKI, Box 251, Coonemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.

Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.

Blagajnik: GNO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik neplačanih smrtin: LOUIS COSTELLO, Salda, Colo.

Vrhovni Zdravnik: Dr. JOSE V. GRAHEK, 543 N. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadomestnik: JOHN GOUZE, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 9541 Avenue M, So. Chicago, Ill.

IVAN VARGA, 6126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Perotniki: Predsednik: MIHAEL ROVANSKI, Box 251, Coonemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.

Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.

Blagajnik: GNO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik neplačanih smrtin: LOUIS COSTELLO, Salda, Colo.

Vrhovni Zdravnik: Dr. JOSE V. GRAHEK, 543 N. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadomestnik: JOHN GOUZE, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 9541 Avenue M, So. Chicago, Ill.

IVAN VARGA, 6126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Perotniki: Predsednik: MIHAEL ROVANSKI, Box 251, Coonemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.

Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.

Blagajnik: GNO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik neplačanih smrtin: LOUIS COSTELLO, Salda, Colo.

Vrhovni Zdravnik: Dr. JOSE V. GRAHEK, 543 N. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadomestnik: JOHN GOUZE, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 9541 Avenue M, So. Chicago, Ill.

IVAN VARGA, 6126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Perotniki: Predsednik: MIHAEL ROVANSKI, Box 251, Coonemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.

Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.

Blagajnik: GNO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik neplačanih smrtin: LOUIS COSTELLO, Salda, Colo.

Vrhovni Zdravnik: Dr. JOSE V. GRAHEK, 543 N. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadomestnik: JOHN GOUZE, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 9541 Avenue M, So. Chicago, Ill.

IVAN VARGA, 6126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Perotniki: Predsednik: MIHAEL ROVANSKI, Box 251, Coonemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.

Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.

Blagajnik: GNO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik neplačanih smrtin: LOUIS COSTELLO, Salda, Colo.

Žrtva ljubosumnosti.

Novela. — Spisal dr. Stojan.

(Nadaljevanje.)

"Jutri ga bodo pokopali, in potem, kaj bo potem?... Šel bom, da me živa duša ne zasledi. V nepristopni goščavi si napravim iz snega in ledu, iz zemlje in prsti votlino in ondi se vlečem k večnemu — ah, moj Bog! — k strašnemu počitku... Da bi me le vest ne pekla, da bi me le v sree ne rezalo in skelelo, kakor da bi z žarečimi kleščami goreči ogenj nanj polagal! Bog se me usmili! Kaj sem storil! Kamorkoli grem, povsod me spremlja njegova strašna podoba, vedno jo vidim pred očmi, naj si tudi z rokama lice zakrivam. Bled kakor stena, suh kakor smrt, ves krvav in razbit stoji pred menoj. In obupni glas, s katerim je klical smrtno zadet na pomoč, doni mi vedno močnejše in močnejše na uho. Kam naj grem, kam naj se skrijem, da me ne bo več zasledovala njegova krvava podoba?... Moj Bog! Zdal se zopet stoji pred menoj. S krvavim mečem me hoče prebosti. Z gorečo kroglo že meri name! Be-ži, beži, sierr je po meni!"

Nesrečno se vzbudi iz teh strašnih misli in plane kvišku, da uboži grozni prikazni, ki ga je gnala od lastne njegove hiše v gozd, iz gozda v hribe, iz hribov na goro, a z gore pa Bog ve kam! Že se je mičil spustiti v beg in si iskati zopet v gozdu in snegu kakor divja zver prenočišča, a se daj ga vstavi nežen in mil človeški glas:

"Dobro večer, mož! Ne bojte se nas. Le v hišo stopite. Ni treba bežati izpod naše strehe. Mi smo dobri in pobožni ljudje."

Tako je nagovoril mlad dečko tujca. Dolgo je že domači fantek na pragu stoječ opazoval neznanega moža, ki je sedel tam pod hišnim kapom, bojujoč se s svojo vestjo. Ali ko je videl moža planiti kvišku, misli si dečko, da se je tujec njega ustrašil, in tedaj ga gostoljubno nagovori.

In ta mili glas je opogumil Branko. On čuti zopet v svoji duši, da je človek, a ne divja zver, ki ne pozna strehe niti gostoljubne mize pod nebom. Boječ in trepetajo stopi nato v hišo. Tu pa se vsede nemo za peč na klop ter si greje otrpale ude.

Dva dni in dve noči ni videl Branko človeškega lica, niti čul njegovega glasu. Globoko v gozdu se je skrival, ko je solnčna svetloba razsvetljevala zemljo in svet. A ko je prižgalo zvezdnato nebo svoje lučice ter se zavila zemlja v temo in mrak, tedaj pa je šel nesrečni mož naprej ter taval skrivnostno po nočni temini.

Napoved se napoti v gorovje, tu gre na planino vedno višje in višje, in nocoj je, nevede kako in kaj, prišel pod toplo streho gostoljubnih ljudi. Ko sedi tedaj Branko zopet v goriki sobi ter vidi otroke in mater pri mizi sedeče, se mu stori milo, neizrečeno milo pri sreči. Za trenotek pozabi na svoj vnebovpilni greh, in pred očmi mu stopi nežna podoba njegove žene z Grozdanko v naročju. Zdelo se mu je, kakor da bi mu bil Bog sam v svoji neskončni usmiljenosti pokazal to bajnico na planini, kjer vlada mir in zakonska sreča.

A takoj jame zopet strašna vest razsajati v njegovih prsih. On vidi pred seboj ubitega grajščaka, in pri njem kleči Vida, s prstom kažejo na njega — morilec! Tedaj pa si Branko zakrije oči, da bi ne videl žrtve svoje ljubosumne strasti, ter vzdihne globoko.

"Kaj pa vam je, mož, da tako vzdihujete?" popraša ga gospodinja z detetom v naročju. "Ali ste lažni ali bolni? Hočem vam po-
streči; ali le kaj malega imam pri hiši."

A tujec ni odgovoril ženi na te gostoljubne besede, temveč roki položivši na sree, gledal je srpo in zbegano, plaho in obupno na tla. Milosrdna žena pa je tedaj mislila, da je mož gluhonem ter ne more povedati, da ga tare glad. Zatorej mu prinese kakor beraču nekaj jedi v leseni skledici.

Z nežernostjo slastno pouzije Branko slabo večerjo; kajti dva dni ni imel ne žlice v roki, niti koske kruha v ustih. Ali zahvalil se pa ni gostoljubni ženi za dar, temveč roki zopet položivši na sree, vzdihne globoko a oči še u-
pira vedno nepremično v tla.

"Ne morem vam z ničim drugim postreči", pristavi žena. "Mi nimamo sami nič boljšega, če so tudi veliki prazniki. Svojega moža sem poslala pred dvema dnevi v dolino, da gre k spovedi in sveti maši ter moli za nas, ki ne moremo z gore. Nocoj bi imel priti domu. Moral bi že biti tu in prinesti tudi nekaj mesa in kruha s seboj. Bog ve, zakaj ga ni tako dolgo. Ako pride, bomo tudi vam nekaj ponudili, da kaj boljšega na današnji praznik prigriznete. Odkod pa pridete, mož? Kje ste pa doma?"

Zastoj je govorila žena in ga popraševala. Njen gost se ni ganil, niti je pogledal. Kakor priklenjen je sedel na klopi za pečjo ter molčal kakor zid, zakriva-
joč si z rokama oči in obraz.

"Škoda za tako lepega in močnega človeka, da je gluh in ne more govoriti", reče sedaj žena sama sebi ter gre po opravkih.

Dolgo so še bedé pričakovali mati in otroci očeta, ali niso ga mogli pričakati.

"Le idite spat, otroci", veli tedaj mati in spravi dečo na peč, kjer je navadno počivala. "Zdal se vidim, da ne bo očeta hitro do-
mu. Ali luč pa pustim vendar le goreti, da pota do hiše v velikem snegu ne izgredijo. — Pa moliti še moraš, Janezek, predno se vle-
žeš. Ali si že pozabil, da ti oče le-
tedaj kaj lepega prinese, ako pridno moliš!"

Nato opravijo otroci vsak svojo molitvico ter se pobožno pre-
križajo.

"Zdal pa še moli deset božjih zapovedi!" ukaže mati najstarejšemu dečku.

Fantek molli prve tri celo prav in gladko, ali četrta mu že ni šla dobro na pamet. Mati mu tedaj pomaga, rekoč:

"Spousti očeta in mater, da se ti bo..."

"Mama, že vem!... da se ti bo dobro godilo in da bo dolgo živel na zemlji. — Petič."

A tu dečko zopet umolkne. Tu di-
pete zapovedi se ni mogel več zmisli-
ti Janezek. Mati ga hoče spomniti in tedaj reče:

"Peta zapoved nam najhujši greh prepoveduje. To je oni straš-
ni, vnebovpilni greh, ki ga je prvi storil Kajn na svojem bratu: Ne ubijaj!"

To začuvši pa omahne Branko po klopi ter začne mrmraje vzdihovati, kakor da bi umiral. Mati in otroci se prestrašijo ter hočejo tujcu pomoči, ali on obleži, kakor da bi ne čutil in ne slišal njihovih besed. Mož se ne vzdrami in ne gane, le na životu trepeče, da se trese oblika na njem.

Smrtna tišina nastane v sobi. Deco in mater spreleti groza in strah. Otroci se poskrijejo pod odejo, malo da se ne upajo dihati, mati pa poklekne za mizo pod božje razpelo ter moli iskreno za izveličanje mrtvih duš v vseh.

Ura se je že pomikala proti enajstim po noči, in stoprav zdaj potrka nekdo na okno in gospodar pokliče svojo ženo, naj mu pride odpirat.

"Hvala Bogu, da si prišel. Mi-
sliša sem že, da se ti je kakka ne-
zgoda pripetila. Gotovo si bil za-
šel v gori." Tako nagovori skrb-
na žena svojega moža, odpravi mu vrata.

"Kaj pa je tukaj na klopi? Kdo pa je prišel v taki zimi in snegu k nam v gore?" popraša mož ženo, ko zagleda, stopivši s sobo, neznanega človeka za pečjo.

"Ta ubogi mož je došel proti večeru do naše strehe. Pod kapom ga je videl Janezek zmrzovati in mu rekel v hišo. Dala sem mu tu-
di nekaj večerje. Ali siromak ne more govoriti. V sree se mi smili ta človek. On je gotovo bolan. Stoprav zdajci je malo zadremal. Naj spi. Bog mu daj lahko!"

"Gotovo je začel v teh strašnih za-
metih", odvrne gospodar. "Pu-
stiva ga, naj ondi leži. Na toplom mu bo že odleglo."

Izgovorivši pa razloži gorjance svojo prtljago.

"Ali nisi nič mesa prinesel, Janezek?" popraša ga žena. Ravno u-
mocijo smo mislili obhajati tvoj dan. Otroci so se že veselili tvo-
jega prihoda. Ali vina tudi ni-
maš? Oh, moj Bog, zakaj pa si
šel v dolino, če nisi ničesa prin-
esel s seboj?"

rajši prinesel, kakor ti sama že-
liš. Ali kaj si hočem: kjer ni nič,
tam še vladar pravico izgubi."

"Kaj, ali nisi bil pri grajščin-
skih? Ali ti ni hotel naslednik
starega grajščaka Pontonija iz-
plačati, kar si bil zaslužil za
drva?"

Radovedno je nato poslušala
žena, ko ji je mož skrivnostno
pripovedoval, kar je videl in sli-
šal strašnega v dolini. Tedaj pa
nista zapazila, kako je tujec na
klopi za pečjo privzdigoval glavo
ter pazno poslušal, kaj mož govo-
ri. Nobene besede ni preslišalo
njegovo tanko uho; nobena guba
na licu, nobeden pogled ne žene
ne moža ni nšel njegovemu bi-
strenu očesu. In ko je potem pra-
vil mož, da je bil v Pontonijevi
grajščini ter da je ondi iskal mla-
dega grajščaka Vekoslava, strese
se Branko začuvši to ime in malo
da ni omahnil in se zgrudil na tla.

"Ali glej, žena, to je strašno. Ravno sem mislil h grajščaku iti
po denar, a kar se pripelje neki
velik gospod z orožnikom in oba-
dva stopita na mesto mene v grajš-
čakovo sobo. Dolgo sem stal na
mostovžu, čakajoč, da govorim z
grajščakom, ali zastoj. On se je
tako odprljal z gospodom k sod-
niji v mesto. Domači in posl pa
so jokali in vpili, da je bilo joj.
a jaz sem moral oditi, ne da bi
bil belica d bli."

Pretrgana pogleda nato žena
možu v oči, ter ga tiho in skriv-
nostno prasa:

"Povej, zakaj pa je moral mla-
di grajščak takoj z gospodom
oditi v mesto? Ali je kaj pregre-
šil ali ka-li?"

Tedaj pa ni zapazila, kako se
je tujec za pečjo zravnil po kon-
ci in vstal, stopil na prste ter se
tiho približeval k mizi, kjer sta
sedela mož in žena. Branko je že
mislil, da ni Vekoslav mrtev, da
ga ni zadela njegova krogla, da
ni on morilec. Sree mu je že tre-
petalo samega veselja, da je ne-
dožen vnebovpilnega greha in
da sme zopet nazaj domu k svoji
ženi in k svojemu otroku Groz-
danki — že je mičil za to novico
objeti moža in v zahvalo poljubiti
ga, a v tem trenutku zasliši groz-
ne besede:

"Grajščak je pri na sveti večer
ustrelil — lepo in bogato Cvetko-
vo ženo — Vido."

To izusti gorjance, a Branko
zarjave kakor smrtno obstrljeni
lev, da so kletele sipe na oknu,
in se zgrudi kakor mrtev na tla.
Nekaj trenutkov je ležal tu brez
sape in brez življenja. A hipoma
skoči po konci, pogleda napetih
in divjih oči moža ter ga zgrabi
z vsemi močmi za rame in
vzklikne:

"Govori, je-li to res? Vida —
mrtva — mrtva? Vida ne živi?
Govori resnice, sierr je po tebi!"

Govorivši pa trese moža, da se
maže kakor šibko drevesce ob hu-
di uri simpatija ter grozi umoriti
ga, ako mu ne izusti, da ni govo-
ril resnice.

Ta strašni prizor pa prevzame
popolnoma ženo in moža. V tre-
nutku sta že mislila, da je zdijval
nesrečni tujec in da jih vse v svo-
ji strasti in blaznosti pomori. Ob-
pajoča žena jame tedaj kričati in
moliti, mož pa prosi preplašen:

"Pusti me, nesrečnež! Kakor je
Bog v nebesih, tako je res to, kar
sem povedal. Z lastno roko sem
kropil nesrečno ženo, ko je ležala
s prebito glavo na mrtvaškem
odru. Jutri bo pogreb. Bog ji daj
nebeški raj in večno zveličanje!"

Začuvši te besede, otrpnejo
Branko roke, moči ga zapustijo,
in on omahne na klop:

"Moj Bog, zakaj si me zapu-
stil. Ona mrtva, moža Vida ne ži-
vi več? — Jutri — njen pogreb!
Jaz jo še moram videti, videti jo
moram, predno zakrije črna zem-
lja njen obraz!"

(Pride še.)

**LLOYD GEORGE JE NEOMA-
JEN.**

Luzerne, Švica, 6. decembra. —
Ministr. predsednik Lloyd George
je zanikalno odgovoril na poroči-
le newyorškega župana Hylana, v
katerem ga je slednji prosil, naj
izpusti župana McSwineya iz
ječe.

Ministrski predsednik je v svo-
jem odgovoru uljudno, a trdno iz-
javil, da se ne more vmešavati v
določeni tek postavne pravice.

Vsaka roža, ki ne krasí prvi lepe

"Glej, moja ljuba! Jaz bi ti bil deklice, je zgrešila svoj poklic.

Copyright by Farrington.

Ta slika je bila vzeta v Brighton, Anglija in predstavlja dve hčeri
M. Krasina, boljševiskega zastopnika v Londonu.

Italijanski zunanji minister o vnani politiki.

Ob splošni napetosti je imel 6.
avgusta minister za vnane posle
grof Sforza v italijanskem parla-
mentu govor o zunanjem položaju,
v katerem je med drugim izjavil:

Dogovor med Tittomijem in Ve- nizelosom.

ki je bil podpisan v Parizu dne
29. julija 1919, se je obvezala Ita-
lija: da bo podpirala na mirovni
konferenci grške zahteve glede
vzhodne in zapadne Tracije, ka-
kor tudi, da bo podpirala grško
zahtevo po aneksiji južne Alba-
nije (severnega Epira).

Grčija se je obvezala, da bo do-
volila Italiji prosto zono v luki
Santiquaranta ter da bo dala
prednost ital. industriji pri more-
bitni gradbi železnice iz one lu-
ke. Grčija se je obvezala, da bo
podpirala na mirovni konferenci
italijanski mandat nad Albanijo in
da bo priznala italijansko suve-
nost nad Valono ter da bo prizna-
la neutralizacijo Valono ter da bo
priznala neutralizacijo krškega
preliva, ki je bila določena že na
londonski konferenci leta 1913-14.

Za slučaj da bi bile njene zahteve
v Traciji in južni Albaniji iz-
polnjenje, je Grčija obljubila, da
se bo odrekla svojih zahtev v Mali
Aziji, ki bi bile v navzkrižju z
italijanskimi koristmi. Dogovar-
jeno je bilo, da se bosta italijan-
ska in grška vlada vzajemno pod-
pirali na mirovni konferenci pri
svojih zahtevah v Mali Aziji. Ita-
lija se je obvezala, da odstopi
Grčiji zasedene otoke v Egejskem
morju, izvemski Rod, kateremu je
Italija obljubila upravno avtono-
mijo na široki podlagi. Italija in
Grčija sta se obvezali, d bosta
spoštovali versko svobodo Grkov
in Italijanov v Mali Aziji.

Vsled novih razmer so ostala
Italiji od tega dogovora samo bre-
mena — in 22. julija sem jaz spo-
redil Venizelosu v Spa, da so za-
vezniški sklepi glede Male Azije
in albanske narodne zahteve pri-
silile italijansko vlado, da odpove
ta dogovor, ki nas je vzel na ak-
tivno pomoč za odstopitev južne
Albanije Grčiji, dočim sedanja
vlada podpira njeno neodvisnost.
(Pripomeh.)

Albansko vprašanje.

Ker se je širila od severa in ju-
ga med Albance podla propagan-
da, četi, da bi se spoštovala od vseh
albanska neodvisnost, če bi mi ne
zasedali Valone, smo umeknili na-
še čete iz Valonc, ohranivši v na-
ši posesti Saseno, ki obvladuje in
neutralizira valonsko luko. Prizna-
vam, da se ta sklep ne odobrava
soglasno, toda priznati moramo,
da nismo mogli ostati varni in mir-
ni v Valoni in istočasno vzbujati
nezadovoljstvo in jezo Albancev.
Tedaj se ni računalo z vzbudit-
vijo narodnega čuvstva, ki bi
je prišlo seveda v maso. To novo-
ne, uspeh, ki je zmo italijanskim

dejstvo obstoja in bo delovalo v
ako korist. Kaj pa naj bi storili
drugače? Tvegajoč ogromne ek-
spedicijske stroške, nesorazmerno
s problematičnimi koristmi, bi bi-
li podpirali igro drugih in videli,
kako se Albanci zatekajo v okrilje
svojega severnega in južnega so-
seda. Ker je v vojno dokončana
najnost vojaških okupacij, noče-
mo in ne moremo voditi naproti
Albancem drugačne politike nego
politiko prijateljstva. Lahko smo
gotovi, da bodo Albanci v bližnji
prihodnosti iskali pri nas pomoči
in podpore. Tiranska vlada je po-
slala v Rim svoje pooblaščenca,
da sklenejo povsem zadovoljve
dogovore.

Rusko. poljsko vprašanje.

Prehajam sedaj na rusko-polj-
sko vprašanje. Mirovna pogaja-
nja so se začela v Spa. Lloyd
George je obvestil Milleranda in
mene o koraku, ki ga misli poiz-
kusiti pri ruski sovjetski vladi. Ta
ga je odklonila in predlagala ne-
posredna pogajanja s Poljsko. S
svoje strani sem ponovil na pri-
jateljski način poljskim zastop-
nikom v Spa svoj nasvet, ki sem
jim ga dajal že par mesecev, naj
poizkusijo doseči mir. Spomnil
sem jih na to, da je morala Italija
kakor Poljska in še več časa kot
ona prenašati tuje navale in da je
vodila skoraj eno celo stoletje
borbo za svojo popolno neodvi-
snost. Poljska je napravila po-
grešek s tem, da je šla s svojim
pohodom celo do Kijeva. Toda
sedaj ne želi Poljska niti ene pedi-
zemlje, ki ni čisto poljska in želi
odkritostno mir. Vzlic ekspan-
zivnim ruskim tradicijam in
vkljub temu, da tradicije ostajajo
brez ozira na izpremembo vlad-
vine, je upati, da bo spoznala so-
vjetska vlada če ne drugo vsaj svo-
jo korist in da zaključi s Poljsko
časten mir. Želje italijanskega
ljudstva so za hiter mir in za si-
gurno neodvisnost Poljske. Ver-
sailleska mirovna pogodba je da-
leč od ideala, toda neodvisna Polj-
ska je njena najsičajnejša stran.
Čast Evrope zahteva, da se ta si-
čaj ne izgubi.

Preden zaključim svoj govor,
se moram dotakniti našega najbolj
neposrednega političnega vpraša-
nja, to je:

jadranskega vprašanja,

ki še čaka svoje rešitve.

Jasno je, da je v našo korist
čim prej naša njegovega rešitev, to-
da še v večjo korist kraljevstva
Srbov, Hrvatov in Slovencev, ker
sosednja država mora skrbeti za
svojo lastno ureditev in se boriti
s težkocami, ki so se zategnile in
povzročile velike strankarske stra-
sti.

SLOVENSKA POROKA.

V ponedeljek 13. septembra se
bosta poročila v Broekway, Minn.
Ciril Ferčič in Marija Bernik.
Bilo srečno! njima kliče Ana
Bernik, mati neveste, Sartell,
Minn.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR DRŽAVAH

Šivajte z elektriko

Neprestano vrtenje z nogami je naporno delo, katero lahko opravi mali električni motor, če zavijete odpirac.

Vi samo z roko vodite sukno, ta mali štedilec dela bo opravil ostalo.

Električni motorji za šivalne stroje so naprodaj v vseh naših izložnicah.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street District Offices

where Electrical Appliances of all kinds are on display

20 Norfolk St. corner Hester St. 151 East 86th St. bet Lexington & Third Ave.
424 Broadway near Canal St. 15 East 125th St. near 13th Ave.
10 Irving Place corner 15th St. 562 East 140th St. near Courtlandt Ave.
124 West 42d St. bet B'way & 6th Ave. 555 Tremont Ave. corner Monterey Ave.

delo in slava; unčenje avstroogr-
ske monarhije (živahno odobra-
vanje). So pri nas ljudje, ki pra-
vijo: "Jugoslavija je naslednica
Avstrije!" Izgredi, natilja, m-
zjne, ki prihajajo tupatam do iz-
bruha onstran Julij. Alp, morejo
tupatam dati navidez prav tej
trditvi. Toda resnica je drugačna!
Mnogih slovanskih manifestacij je
kriva Avstrija, stara, zahrbtna,
cesarska Avstrija, ki je zasejala
seme mržnje proti nam med av-
strijski odgojen prebivalstvo. Ni
ti razumeti ne more plodonosnega
zdravja našega svobodnega in ži-
vahnega življenja in smatra celo
v svoji mladostni naivnosti, kateri
se moramo smehljati, da ima za
nas lahko skoraj prezir, ki ga je
podedovalo, in tega ne ve, od Du-
naja, od Habsburgovcev. Vkljub
temu ve vse, kar je v Belgradu in
Ljubljani naprednega in zdravega
da je hotel in delal Rim za ono, kar
je bila tudi njihova največja žel-
ja; za uničenje avstroogrške mo-
narhije. Vsled te najvišje vezi in
skupne koristi, ki spaja oba nara-
da, pomeni žaliti Italijo in zani-
kati našo ekspanzivno, politično,
moralno moč, v katero jaz trdno
verujem, ako se trdi, da je spor
ozdravljiv, če se hoče s pretirani-
mi obvezami in jamstvi, za kate-
ni znano, kaj bi veljali v hipote-
tični bodoči vojni, in ako se hoče,
pravim, zastupljati tako vsako
uspešno delo za jutrišnji mir, ki
bi vendar mogel zajamčiti tako
dalekosežen razvoj gospodarskih
in kulturnih koristi obeh držav.
Ta srečna bodočnost se bo mogla
doseči, če bo prišlo naši zmernosti
s strani naših sosedov nasproti
razumevanje za neobhodne meje
potrebe, za našo varnost, kateri
se ne more odreči velik narod, ki
je dal 500.000 mrtvih tudi za ne-
odvisnost teh sosedov in za sveto
zaščito svobodne volje mest, dva-
krat italijanskih po plemenu in
volji. (Bravo!) Ko se bo to zgo-
dilo, ko bo Italija, svobodna in
varna v mejah, začrtanih od naj-
bolj čestitih italijanskih tradicij,
kakor so jih formulirali Dante,
Mazzini in Cavour (odobranje
na desnici in sredi, hrup na skraj-
ni levici) in ne bo več opisovana
v inozemstvu, kot da stoji na pra-
gu novih vojen, ko bo ta Italija
sprejela v svoje šole hrvatske,
slovenske in srbske mladeniče in
bodo trgovci in industrijanci, na-
ši in njihovi, doprinali k spora-
zumu in vzajemnemu blagostanju
obeh držav, katerih proizvodni se-
divno izpopolnjujejo — tedaj se
bodo Italijani zbudili kakor iz
grdi sanj in spoznali v Italiji,
končno ustanovljeni in popolni,
da so bili poti, ki so ločile naše
stranke, zadnja onih umetnih lo-
čitev, ki so naredile toliko zla
tekem desetih stoletij zgodovine.

Mi moramo želiti skorajšnjo re-
šitev ne samo zaradi koristi, ki
jih bomo imeli od tega, temveč
ker je dobro, če nima Italija ovir
na svoji strani v tej Evropi, ka-
tere bodočnost je negotova. Mi
smo prepričani, da ima Italija, ki
je silna po tradicijah rimskega
uma i zmernosti, izvršiti v bodo-
čnosti veliko misijo, vredno njene
zgodovine.

POJASNILO.
M. K., Johnstown, Pa. — Ka-
kor sem videl v Glasu Naroda št.
208 z dne 3. septembra, je tam
vprašanje za dopis. Dotični dopis
je bil 28. ali 29. aprila 1920, sierr
pa naznamim. Moj naslov: M. K.,
tupatam dati navidez prav tej
trditvi. Toda resnica je drugačna!

ŽENITNA PONUDBA.
Fant, star 27 let, z lepim pri-
hrankom, se želi zopnaniti s Slo-
venko v starosti od 20 do 27 let,
zahteva se, da bo zvesta žena in
dobra gospodinja. Pišite na na-
slov: Frank Kovac, Lavise Mine,
Lourstate Supply Co., Clifton-
ville, W. Va.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PREBLIŽNO ODPLUJEJO IZ
NEW YORKA.

NEW YORK	11 sept. — Cherbourg
LA TOURNAINE	14 sept. — Havre
PRES. WILSON	14 sept. — Trst
N. AMSTERDAM	14 sept. — Boulogne
LA LORRAINE	17 sept. — Havre
BELVEDERE	18 sept. — Trst
ST. PAUL	18 sept. — Cherbourg
CARONIA	18 sept. — Cherbourg
RYNDAM	22 sept. — Boulogne
ROCHAMBEAU	23 sept. — Havre
LAFAYETTE	24 sept. — Havre
COLUMBIA	28 sept. — Trst
MAURETANIA	30 sept. — Cherbourg
LA SAVOIE	1 okt. — Havre
PHILADELPHIA	2 okt. — Cherbourg
REGINA	6 okt. — Havre
FRANCE	6 okt. — Havre
ARGENTINA	7 okt. — Trst
NEW YORK	9 okt. — Cherbourg
AQUITANIA	12 okt. — Cherbourg
LA TOURNAINE	12 okt. — Havre
LA LORRAINE	15 okt. — Havre
LAFAYETTE	23 okt. — Havre
ROCHAMBEAU	28 okt. — Havre
MAURETANIA	30 okt. — Havre
LA SAVOIE	30 okt. — Havre
RE. D'ITALIA	30 okt. — Cherbourg
AQUITANIA	2 nov. — Cherbourg
PRES. WILSON	3 novembra — Trst
PESSARO	6 nov. — Genova
EMPERATOR	11 nov. — Cherbourg
REGINA	4 dec. — Genova

Glede cen za vozne natke in vaa drugo
pojasnila, obrnite se na tvrdko
FRANK SAKSER
82 Cortlandt St. New York

French Line

CAMPAGNE GENERALE TRANSATLANTIQUE
V

Svečenik in detektiv.

Detektivski roman. — Angleški spisal G. K. Chesterton.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

12

(Nadaljevanje.)

Natakar je stal ter štel nekaj sekund na mizo. Na obraze pri mizi sedečih pa je stopil sram, ki je pristni proizvod naših časov. Bila je to mešanica modernega humanitarstva ter strašnega prepada, ki zija med bogatimi in revnimi. Pravi aristokrat iz starih časov bi pričel metati v natakarja vse mogoče stvari, pričeni s praznimi steklenicami. Pravi demokrat pa bi odločno vprašal, kaj za vruga ima pravzaprav. Moderni plutokratje pa ne morejo trpeti v svoji bližini ubogega, niti kot sužnja, niti kot prijatelja. Trpilo jih je, da se v postrežbi nekaj ni ujemalo. Brutalni niso hoteli biti, a tudi dobrodušni ne. Hoteli so, da bi bilo stvari konec in v resnici je bilo tako. Natakar se je obrnil ter zopet odhitel kot blazen. Ko se je zopet pokazal, se je nahajal v družbi nadaljnjega natakarja, s katerim je živahno govoril. Nato je prvi natakar odšel. Drugi natakar je stal nekaj trenutkov izginil nato ter se vrnil s tretjim. V času, ko se je četrti natakar pridružil tej skupini, se je zdela Mr. Audley-u potrebno napraviti molku konec. Rekel je:

— Famosno, kako deluje mladi Moocher v Birmi. Mislim, da ni noben drugi narod na svetu...

Peti natakar je kot pisca švignil k predsedniku ter mu zašepetal v uho:

— Zelo žal. Važno. Ali more gospodar govoriti z vami?

Mr. Audley se je obrnil ves zmešan ter videl Mr. Leverja, kako je prihajal proti mizi. Bil je videti zelo vznemirjen in običajna rdečica je izginila z njegovega obraza.

— Oprostili mi boste, Mr. Audley, — je pričel počasi. — Velik strah imam. Vaše krožnike za ribo so z noži in vilicami vred pospravili.

— Well, upam, da je bilo tako, — je odvrnil predsednik mirno. — Ali ga vidite? — je nadaljeval preplašeni hotelier. — Ali vidite natakarja, ki je vzel nože in vilice proč? Ali ga poznate?

— Jaz poznati natakarja? — je rekel Audley srdito. — Goto-vo ne.

Lever je pričel viti roke.

— Jaz ga nisem nikdar poslal, — je rekel. — Nisem vedel, kaj in kako je prišel. Poslal sem svojega natakarja, da vzame krožnike in bili so že odzveti.

Mr. Audley je izgledal skoro preveč zmeden, da bi bil v resnici mož, katerega potrebuje cesarstvo. Nikdo iz družbe ni bil v stani kaj povedati iz izjemo moža iz lesa, polkovnika Pounda, ki je bil videti galvaniziran k nenaravnemu življenju. Dvignil se je s svojega stola, potisnil svojo čepinjo voko ter rekel s hrupnim glasom, kot da je že napel pozabil govoriti:

— Ali torej mislite, da nam je kdo ukradel nože in vilice za ribe?

Lastnik hotela je ponovil svojo kretnjo z rokama, nakar so vsi pri mizi vstali.

— Ali so vaši natakarji tukaj? — je vprašal polkovnik na svoj okoren način?

— Da, vsi so tukaj. Jaz sam sem to konstatiral, — je vzklil mladi vojvoda. — Poštejem jih vedno, kadar pridem noter. Tako smešno izgledajo, kadar stojte ob zidu.

— Človek se vendar ne more tako natančno spominjati, — je rekel Mr. Audley.

— Natančno se spominjam, rečem vam, — je rekel vojvoda. — Nikdar ni bilo več kot petnajst natakarjev na tem prostoru in tudi danes jih ni bilo več kot petnajst. To lahko prisežem. Niti eden več ali manj.

Tresoč se, kot da ga je zadela kap, se je obrnil lastnik proti njemu:

— Vi torej pravite, da ste videli vse moje natakarje?

— Kot ponavadi, — je potrdil vojvoda. — Kaj pa je na tem?

— Nič, — je odvrnil Lever zamišljeno, — le da tega niste mogli storiti. Eden natakarjev leži namreč mrtve gori v sobi.

Za trenutek je zavladal mučen molk v sobi. Mogoče je, — tako nadnaravna besedica "mrtve", — da je vsak teh bogatih postopcev vrzel pogled v svojo dušo ter jo našel tako majhno kot posušen grah. Eden njih, namreč mladi vojvoda, pa je celo rekel z idiot-sko ljubeznjivostjo bogatina:

— Imel je duhovnika, — je odvrnil Žid ginjeno.

Kot pri zvoku poziva na Sodni dan, tako so tudi ljudje spoznali svoj pravi položaj. Par skrivnostnih sekund so imeli v resnici občutek, da je moral biti petnajsti natakar duh oinega mrtvega moža, ki je ležal zgoraj. Vsprlo tega pritiska so zrl predse, kajti duhovi so za take ljudi neprav tako strašnega kot berači. Spomin na srebro pa je zlomil čar čudovitega ter povzročil močno reakcijo. Polkovnik je vrzel svoj stol nazaj ter pohitel proti vratom.

— Če je bil petnajsti mož tukaj, gospoda moja, — je rekel, — potem je bil ta petnajsti tat. Takoj k sprednjim in zadnjim vratom ter vse zasesti. Potem hočemo govoriti naprej. Štiriindvajset biserov kluba predstavlja vrednost, katero se izplača poiskati.

Mr. Audley se je izprva pomišljal ter izpraševal, če re v resnici spodobi razburiti se sploh radi kake stvari. Ko pa je videl vojvodo, ki je planil po stopnicah navzdol, je odšel tudi on, seveda bolj počasi.

V istem trenutku je prihitel šest: natakar ter rekel, da je našel krožnike, da pa ni nobenega sledu k srebru.

Cela skupina ostov in natakarjev se je razcepila v dve gruč. Večina članov kluba je sledila lastniku v spredaj nahajajoče se prostore, da vpraša tam, če je šel kdo ven. Polkovnik Pound pa je planil z drugimi proti prostorim služinčadi. Pri tem je naletela gruča na malo, črno oblečeno postavbo, ki je stala v senci.

— He, vi tam, — je vzklil mladi vojvoda. — Ali ste videli koga pri- ti mimo?

Mala postavba ni direktno odgovorila na vprašanje, temveč le rekla:

— Gospodje, mogoče imam jaz to, kar iščete.

Vsi so obstali na mestu, dočim se je mali človek vrnil v temno sobo iz katerega je takoj prišel nazaj, noseč v rokah polno blestečega srebra. Bili so noži in vilice.

— Vi, vi, — je vzklil polkovnik, ves iz sebe. Potem pa se je črnil v temno luknjo ter spoznal dve stvari, namreč da je bil mali človek oblečen kot duhovnik in drugič, da je bilo okno od zadaj razbito.

— Res, dragocene stvari, da se jih spravi v garderobi, kaj ne? — je rekel duhovnik veselo.

— Ali ste vi ukradli te stvari? — je vprašal Mr. Audley.

— Če že, — je odvrnil duhovnik, — jih sedaj vsaj vračam.

— Vi pa tega vendar niste storili, kaj ne? — je rekel polkovnik, ki je še vedno štel v razbito okno.

— Odkrito priznано, da ne, — je odvrnil duhovnik, ki je sedel na stol.

— A vi veste, kdo je storil to, — je nadaljeval polkovnik.

— Njegovega pravega imena ne poznam, — je odvrnil duhovnik mirno, — a poznam njegovo bojno vrednost ter njegove duševne stiske. Njegovo telesno stran sem spoznal, ko me je skušal zadaviti, njegovo moralno pa takrat, ko je obžaloval.

— Ali res, obžaloval? — je rekel mladi Chester.

Oče Brown je vstel in z rokama na hrbtu je pričel govoriti:

— Čudno, kaj ne, da more tat in postopač obžalovati, dočim ostanemo drugi, ki so bogati in brez skrbi, trdi in brezbrizni, brez sadov za Boga in človeštvo? Oprostite mi, s tem sem nekoliko prekoračil mejo. Če dvomite o kesu kot dejstvu, ki se dogaja, potem vzemite tukaj svoje nože in vilice. Tukaj so vse vaše zlate ribe. On pa je na pravil mene za ribiča ljudi.

— Ali ste ujeli tega tatu? — je vprašal polkovnik z nagubanim čelom.

Oče Brown se je s polnim obrazom ozrl vanj.

— Da, — je rekel, — ujel sem ga z uvidnim trnkom in nevidno vrvice, ki pa je dosti dolga, da sega do konca sveta.

Sledil je dolg molk. Navzoči gostje so se polagoma razkropili in pri mizi je ostal le še polkovnik, ki je grizel svoje brke. Konecno pa se je mirno obrnil na duhovnika:

— Moral je biti zelo prebrisan dečko, a mislim, da poznam še veliko bolj prebrisanega.

(Dalje prihodnjič.)

Nekaj starega o Korošcih.

PETER KLEMEN.

Težko je napisati kaj novega o koroških Slovencih. Samo v toliko je pisanje lahko novo, da povemo na drug način isto, kar je kdo pisal pred nami po svoje.

Koroški Slovenci so dobri in pošteni ljudje pa brez ironije, s katero je ranjki Cankar včasih rabil ta dva pridevnika. — Dejstvo, da j'm germanizirajočega celovskega vlada ni hotela dati slovenskih šol, jih je s silo tirala v nemške odgojevališča, kjer se jim je vcepilalo samo ogabno spoštovanje do germanstva in zaničevanje do vsega, kar je količkar disalo po neavstrijskem svobodolželju. To duševno nasilje jih je nučilo drugega, ali bolje rečeno prvega deželnega jezika in je imelo za posledico eno samo malo dobro, da namreč vsak preprosti slovenski Korošec zna čitati fraktura in razume vsesvetočavno nemščino, brez katere v Avstriji ni bilo ne kruha ne vode. Trda nemška roka jih je tičala, da jih pridobi in omehča za orientacijo v njih smislu, toda naši ljudje, operti na svojo vero, svoje navade in spomine okrepjeni s svojo čisto slovensko moralno se niso vdali. Na zunaj so morali večkrat kloniti glavo, prisiljeni so bili zajemati duševno hrano iz avstrijske skleda, v njih duša je ostala slovenska. Kdor ni govoril s pravimi Korošci, tega ne more razumeti. So Korošci, in teh je relativno dosti med preprostimi ljudmi, kateri s svojo inteligenco, naravno in načitano, oči daleč prekašajo vsakega srednje naobraženega Kranjca, ki so mu narodne meje deseta briga in gulaš za večerjo glavna stvar.

Da so Korošci, mislim namreč Slovence, v takih razmerah sploh še ohranili kako duševno potenco in niso danes popolnoma poplavljeni, je mnogo. Živeti skozi stoletja v okoliščinah, ki jih je naša kulturna in politična zgodovina že nešteto krat opisovala in risala, pa ohraniti v sebi še ono narodno energijo in narodnostno misel, to je veliko in neprimerno več — bodi odkrito povedano — kakor vse zasluge, ki smo si jih pridobili mi z manifestacijami in živijo-klici po ljubljanskih ulicah, s protesti po knjigah in časopisih, pa magari demimo zraven še persekucije, ki smo jih tupatam morali prenašati sami.

Veliko večji čudež je, da podjetni in brezobzirni nemški življenji absorbiral vseh koroških Slovencev kakor bi bil n. pr. čudež, da bi narodno zelo zavedni ljubljanci, če bi prilika nanesla, peli po ljubljanskih ulicah: Heil dir im Siegeskranz.

Narodnost pa ni fraza, ki jo človek vtlesli v živijo-klici in vriskom, narodnost je sree, vera in trpljenje. In če je kdo dokumentiral to sree, to vero in trpel v trdnem upanju rerum novarum, so to storili oni koroški Slovenci, ki igrajo danes z odprtimi kartami za Jugoslavo.

Čudna zgodovina je pač tudi čudno vzgojila koroške Slovence. Imeli so pravico trpeti in dolžnost molčati. Iz tega resigniranega molka pa smo mi večkrat čitali narodno indiferenco ter otopelost. Poznali smo jih premalo, zato smo to posebnost koroškega slovenstva nehote taksirali z nemščinstvom.

Z veseljem pa spoznavamo ravno v sedanjem času, kako debelo smo se motili. Kljub preganjanju na eni in omaloževanju na drugi strani so koroški Slovenci v veliki večini ostali zvesti svojemu narodu.

To bi se pa ne bilo zgodilo, če bi bila večina njih moralno pokvarjena, z alkoholom in libertinažo prežeta masa.

Kljub zmaju, ki je iz Celovca in iz njegovega severnega zaledja bruhal strupeno, z alkoholom in spolnostjo nasičeno sapo proti Karavankam, Št. Vidu, proti Velikovecu in Vrškemu jezeru, se je naš človek v dveh tretjinah ohranil zdrav in zvest svoji materi, svoji gmajnici in svojemu jezeru.

Mnogo je ostalo čistih, pa ne vsi. Tu pa se začne ono žalostno poglavlje, o katerem je težko pisati, ono dejanje kulturne drame, ki se igra povsodi, kjer se dotikata dve narodnosti: denacionalizacija.

Raznaroduje pa lahko oni, ki ima politično premoč in to so bili v nešm slučajev Nemci. Možno je pa tako narodnostno metamorfiranje le tam, kjer pasivna stran nima dovolj lastne moči in sile, da se mu upre. Energijo, odpor in moralno moč pa človek izgubi najlažje, če se vda alkoholu in drugim sorodnim deževom, ki propostijo polagoma neke pojedina, ampak družine, občine in okraje. In če ni odpora in rešitve od nikjer, gre ta proces dalje in preide v gnitje ter popoln razkroj.

Ni sicer mogoče reči, kaj je prvotno, ali narodna mlačnost, renegatstvo in orientacija v nasprotnem narodnem zmislu, ali ali alkoholizem, spolne zablode in obča duševna propalost. In s takimi sredstvi, ki vozijo gnoj na raznarodovno njivo, Nemci niso štedili: Pijanci in propalci so od kraja nemčurji. Zavožena in zadolžena po-sestva so last zapitih kameleонов. Statistika, priobčena v št. 170 "Freie Stimmen", z dne 29. julija t. l. kaže, da se na Koroškem poj-pije za Šlezijo največ žganja (7.5 l na glavo in leto) med vsemi bivšimi avstrijskimi deželami. In ves ta alkohol je tekel kot voda na nemški mlin in teče posebno sedaj — ko gre za glasovanje.

Mi imamo, hvala Bogu, svojih glasov dovolj, in plebiscit bo pokazal, da imam prav.

Vidi se torej dvoje: Npravo ohranjeni človek je ostal tudi narodno ohranjen, npravo propali so se potujčili. Zato lahko rečemo: na Koroškem je zdrava narodnost isto kot zdrava morala. In ljudi, ki so v verskonaravnem in narodnem oziru še nedotaknjeni, imamo na Koroškem toliko, da se nam ni treba čisto nič bati za plebiscit.

Maksim Gorki govori sov-jetskimi vojakom, ki odha-jajo na bojno polje

Sodrug! Govoreč z vami, hočem povedati par besed, o katerih bi želel, da pridejo na uho postre-nih poljskih meščanov, če jih je še kaj! V preteklosti so bojevali poljski posestniki velik boj proti ruskemu caru, da si prilastijo no-vih posestev in delovne moči. V teku zgodovine se je zgodilo, da so Poljaki zasedli Kremlj in Rusi Varšavo. Boj je končal z zmago ruskega carja. Trikrat je raztrga-lja roparska ruska aristokracija Poljsko. Od preteklih vojn je o-stalo v ruskem kakor v poljskem sreću nekaj, kar preti, da napravi sedanjo vojno neusmiljeno. Moč je sedaj v rokah delavstva in kmeti-ta. Za aristokratske dežele sovjet-ska Rusija ne jamči, ker je preve-lko sovraštvo preteklosti; še ved- to živi v ljudstvu spomin na pre-jnji čas. In ta okoliščina utegne izpremeniti to vojno v narodno, kjer se bodo združili vsi socijalni razredi, navzlic razlikam njihovih interesov. Sedaj, sodrug, vam mo-čem povedati par besed o vojni, ki jo vodite. Del družbe je mne- nja, da ste v zmoti, da ste neusmi-ljeni. Ne verujte: v stari družbi so povzdignili neusmiljenost in fi-gamozitvo k velikim socijalnim čednostim obdarovali so tolovaje in odlikovali morilce. Še več: — če je kdo bil tat, ropar ali mori-cek, so ga proglasili cesarjem ali kraljem! Toda vi ste razdrli bur-žuazjsko družbo in na svojem po-bodu pokazujete novo cesto, ce- sto resnice in pravičnosti. Sodru-gi! Jaz sovražim vojno kot bar-barstvo in nečloveško stvar; toda če mi skoči sovražnik na hrbet, se branim do zadnje kaplje krvi. Poljska, četudi je iskala Rusija vsako pot, da se žnjo sporazume, nam je skočila z zverinsko nasla- do na hrbet, ker je mislila, da je močnejša, ali ker je zaupala v mo-či tistih svojih prijateljev, ki jo sedaj zapuščajo. Poljska aristokracija in buržuaz je bila gna- moška in se bo kaznovala. Hotela je vojno, hotela je boj — sedaj ga ima. Za vami, sodrug, stojijo vsi ruski delavci in kmetje in vi bo- dete zmagali. Zmagali boste, ker je vaša stvar pravična, Sodrug, jaz vas pozdravljam!

Nekoč so rekli, da ni nobenih otrok več. Sedaj pa lahko reče-mo, da ni nikakih starcev več.... Neka stara mati, ki šteje 78 let, jo je popihala s svojim ljubčkom.

V listih se sedaj prerekajo, če je zakon uspešna naprava. Neka-teri pravijo, da je, drugi pa da ni. Edina varna metoda ugotoviti to, je sam poskusiti.

Znani Saphir je nekoč rekel: Zakon je kot oblegano mesto. Oni, ki so notri bi radi prišli ven in oni, ki so zunaj, bi radi prišli noter.

ZAHVALA.

Pred odhodom v staro domovi-no se tem potom iskreno zahva-ljujem John Gorniku in Louis Prijatelju za njuno prijaznost, ker sta nas brezplačno spremlila oziroma peljala na kolodvor z av-tomobili, ter ju priporočamo, ker ona dva sta tudi pripravljena po-magati v vseh ozirih. Iskreno se tudi zahvaljujem spremljeval-cem do kolodvora, in sicer: F. Pirnatu, L. Ambrožiču, John A. Hrovatinu, Juliji J. Adamič, Ma-riji Peterlin, A. Mačku, Rozi Perigal, Juliji Struna, A. Hruše-varju, M. P. Rotarju in Louis No-vaku pd. Odomkov. Posebno še jaz S. Pirnat moji sestri ter nje-nemu soprogu M. J. Liparju, ka-tera sta prišla iz Uniontown, Pa., ter veliko žrtvovala pri mojem odhodu: nadalje Johnu in Juliji Adamič za njuno trudopolno po-žrtvovalnost, katero njima ni mo-gočo povrniti, zato naj njima bo na tem mestu javna zahvala. Za-hvala tudi Mr. Frank Sakserju, kateri posreduje pri našem poto-vanju in skrbi za dobro postrežbo. Pozdravi! — Steve Pirnat, John Tekavec, Math. Prijatelj, John Lunder.

Bogata, rdeča kri

mači dobro zdravje. Nuga-Tone je ču-dovito zdravilo za grajenje bogate rdeče krvi, močnih stalnih in zdravih živcev ter krepkih možkih in žensk. Tisočeri ljudje so ga uporabljali že tri-deset let s popolnim uspehom. Sestavljen je iz osmerih dragocenih zdravil, ki vsa delujejo v važnih delih telesa. Nuga-Tone dobavlja dober tek, popra-vi prebavo, uravna črevesje, sladi sa-po, odpravi skorjo z jezika, poveča te-žo ter spravi novo življenje in eno-gerijo v telo. V lice vam bo vdahnil bar-vo ter moč v telo. Izrežite to notico, nesite jo v dobro lekarno ter dobite še danes steklenico Nuga-Tone. Jem-ljite par dni in če ne boste čisto za-dovoljni z uspehi, vrnite ostanek le-karnarju in dobili boste denar nazaj. Drugist: You can get Nuga-Tone from your jobber or from the National Labora-tory, 537 S. Dearborn St., Chicago, Ab-solutely guaranteed. Retail price \$1.00. (Ady.)

Ker sem naprošen poizvedet, kje se nahaja JAKOB SEVER, do-ma iz Pustala, Škofja Loka, za-to prosim cenjene rojake, kate-ri ve, kje se nahaja, naj mi blago-ovolji sporočiti njegov naslov; ako pa sam bere, naj se oglasi na naslov: Peter Rahne, Box 37, Ellwood City, Pa. (10-11-9)

Doctor Moy

Je uspešno zdravil na-druho, koljast, krajev-ne otrpnosti, padavice ter srčne, jetrne, ledi-čne ali pljučne bole-zni, bolečine v le-locu, bolečine v prsih, vnetje oči, noga, raka ali krči, otekline, revmatizem, kožne bolezni, izpuščaje, ogre-ve, otebe-rost, moške in ženske bolezni, slabo kri, brez operacije v najkrajšem času po najnižji ceni. Poskušajte in se pre-pričajte.

DOCTOR JIN FUZY MOY
308 Grant Street Pittsburgh, Pa.
Uradne ure: ob delavnih, od 9. dopoldne
Ob nedeljah in praznikih: od 9. depol- dne do 1. popoldne.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR-
GRJAVAN

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Veliko zmanjšanje cen Grozdu! Grozdu! Grozdu!

Suho, importirano iz starega kraja. Najboljša vrsta 100 funtov \$24.00
druga vrsta 100 funtov \$21.00
MOŠT, svežega grozduja 51 gal \$62.50. MOŠT, svežega grozduja 26 gal \$40.
Zdravilno vino Ferro China 12 steklenic \$18.00.
Naročite, dokler je čas, ker so vse cene veljavne le za kratek čas.
Posebna cena na debelo. Denar se pošlje v priporočeni pismu ali po Money Orderu.
S. KUCICH
Dalmatian Cal. Grapes Co.
66 CORTLANDT STREET NEW YORK CITY

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Mojim pacientom:

Tempotom naznanjam, da sem pripravljen sedaj spro-jemati paciente v obeh svojih pisarnah in sicer:
Ob pondeljkih in petkih na št. 242 East 72 Street, New York.
Telephone: Rhineland 2063.
Ure: Od 10. dopoldne do 8. zvečer.
Ostale dni na št. 2399 Silver St., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Telephone: Evergreen 1445.
Ure: Od 10. dopoldne do 8. zvečer.
Ob nedeljah po dogovoru.
dr. Josef M. Pleše

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Potrebuje se 100 premogarjev!

Največje majne v Upshur County.
Največje plače v državi West Virginia.
Naši možje zaslužijo 3 do 5 sto dolarjev na mesec.
Zgradili smo nove hiše in jih nanovo opre-mili. To nam omogoča zaposliti še sto delavcev.
Če ste tujec in če iščete prostor, kjer lahko napravite velik denar, pridite takoj.
Naš premogorov je šest čevljev visok in ima-mo stalno delo.

Mi imamo dobre šole in katoliško mašo vsa-ko nedeljo. Priglasen naj se samo tujezemci.
C. T. GRIMM, Gen. Supt., Buckhannon River Coal Company, Adrian, W. Va.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

30 dnevna ponudba

za one, ki žele 14-karatne zlate ure. Imam jih od \$30, naprej. Veri-žice od \$15, naprej. Ker imam ogromno zalogo še iz prejšnjih časov, prodajam tako poceni. Vsek se lahko sam prepriča, ko blago dobi. Pišite, kaj želite in jaz vam pošljem C. O. D. Tako zamorete blago videti ob času sprejema. Prodajam srebrenice in poslastice ure po pri-merih cenah. Poslastice veržice Jednotni in drugi privetki od \$2, naprej.
M. POGORELC
7 W. Madison Street Room 605 Chicago, Ill

WSS WSS WSS WSS WSS WSS